

[Niels Westerby.]

for, at i det omfang man har nogen forestilling ude i befolkningen om, hvad indkomspolitik er, så går den nærmest ud på en metode til at holde andre gruppers indkomster nede. Også blandt fagøkonomer er der jo forskellige definitioner af ordet indkomspolitik; et udtryk havde man for det under helhedsløsningen i 1963, og et andet udtryk for det har man jo fået af det ærede medlem hr. Baunsgaard i dag.

Hr. Baunsgaard kredser stadig væk om, at det skulle kunne blive sagliggende tilstande, hvis regeringen ville give klare advarsler til forskellig side forud for de forskellige lønstigninger o. s. v. Men jeg kan ærlig talt sige til hr. Baunsgaard, at det gør næppe noget indtryk på en arbejdsgiver, der konkurrerer med en anden arbejdsgiver om arbejdskraft, at sige, at nu må lønningerne ikke stige mere. Lønglidningen vil selvfølgelig fortsætte alligevel. Det gør heller ikke noget indtryk på den arbejder eller funktionær, der kan søge en anden stilling og få højere løn hos en anden arbejdsgiver, at der er kommet en regeringsadvarsel. Lønglidningen vil naturligvis fortsætte alligevel; det har ikke nogen som helst indflydelse på den. Som det fremgår af debatten i dag, har advarsler fra regeringens side heller ikke nogen indflydelse på de løn- og prisstigninger og andre indkomststigninger, som følger af prístalsregulering. Det kan højst have nogen indflydelse på selve indkomstsituationen — højst — for på den handlende, hvis priser er blevet højere, så han kan beregne sin avance af et større beløb, har det naturligvis ingen indflydelse.

Jeg vil også stille det spørgsmål: har det nogen nævneværdig indflydelse i en indkomstsituation, at en mindretalsregering, som alle ved at flere partier i det høje ting ligger på lur for at vælte, kommer med advarsler? Statsministeren smiler — statsministeren er vel optimistisk og mener, at hans ord i en given situation kan have vægt, selv om det er en mindretalsregering. Jeg stiller mig ærlig talt tvivlende heroverfor. Hvis en indkomstpølitisk advarsel over for de selvstændige og over for lønmodtagerne skal have nogen som helst vægt, skal der naturligvis stå et klart flertal bag ved den i folkettinget. Jeg tror derfor, at hr. Baunsgaard, som har haft god tid til at

tænke sig om siden åbningsdebatten i oktober, da han sagde det samme som i dag, skulle stramme sine indkomstpølitiske betragtninger noget.

Jeg tror, det vil være rigtigere at sige, at det økonomiske råds formandskab, hver gang der er fare for indkomstekspløtioner — det være sig fra selvstændigt hold eller fra lønmodtagerhold — skal afgive en rapport om, hvordan man skal dæmpe disse ekspløtioner, at regeringen skal have pligt til at fremlægge denne rapport ledsaget af sine kommentarer og sin stillingtagen, og at den derefter skal diskuteres i folkettinget, således at partierne kan tage klar stilling. Derved vil der være mulighed for at få et politisk flertal bag advarslerne — hvis det så ikke er sådan, at partierne kryber i busken. Man plejer at beskyldte regeringen for at krybe i busken; jeg tror, det gælder danske parlamentariske partier i det hele taget.

Jeg tror, alle vil være enige om, at når det kommer til stykket, vil indkomstpølitikken kun blive et supplement til det tredje middel: finanspølitikken. Når efterspørgselspresset er meget stort og priserne jager opad og der er andre ulemper af dette efterspørgselspres, vil det ikke være muligt gennem en indkomstpølitik at holde dette effektivt nede. Selv den mest rigoristiske form for indkomstpølitik — den, der hedder løn-, pris- og avancekontrol — vil slå fejl over for et stærkt efterspørgselspres. Det har man set ved mange andre lejligheder, sidst under besættelsen. Derfor tror jeg, man må erkende, at ikke blot pengepølitikken trænger til at slækkes, og at indkomstpølitikken ikke kan strammes nævneværdigt.

Tilbage bliver der så denne finanspølitik, som man ikke er så glad for at nævne, fordi den er virkelig ubehagelig; men det er jo ofte sådan her i livet, at det effektive nu engang er ubehageligt.

Der er selvfølgelig to veje, man her kan gå, og den ene vej er statens udgiftspølitik. Men er det nu rigtigt at løse samfundets inflationsproblem ved udelukkende at sige, at nu må statens udgifter holdes nede? Er vi ellers ikke, når vi drøfter uddannelsespølitik, enige om, at vi må investere mere i uddannelse bl. a. for at få større økonomisk vækst? Er vi ellers ikke enige om, at vi nu må have mere forskning, også